

עמ"ת 29785/02/24 - מוחמד טחאינה (עציר) נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 29785-02-24 טחאינה(עציר) נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 536996/2023
לפני כבוד השופטת רבקה איזנברג
העורר מוחמד טחאינה (עציר)

נגד
המשיבה מדינת ישראל

נוכחים:

ב"כ העורר: עו"ד פואד דאוד (סנגוריה ציבורית)

ב"כ המשיבה: עו"ד ליאור פולדש, עו"ד יעקב תורג'מן, עו"ד סמדר מאמה

העורר: הובא באמצעות שב"ס

החלטה

1. לפני ערר על החלטת ביה"מ לתעבורה בחיפה (כב' השופטת פאר גינת), מיום 30.1.24 בתיק מ"ת 930-12-23, על פיה הורה ביה"מ קמא על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים.

כנגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו מס' עבירות, כאשר החמורה שבהן הינה נהיגה תחת השפעת סמים מכוח סירוב למתן בדיקת שתן לאיתור סמים או אלכוהול.

במקביל לכתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים כנגדו. לעניין ראיות לכאורה הפנתה המשיבה בבקשתה להודאת העורר, לדוחות פעולה ולחומר נוסף בתיק. המשיבה הפנתה לעברו התעבורתי של העורר, לכך שבמקביל מתנהלים כנגדו 3 תיקים בגין נהיגה תחת השפעת סמים ולעבר פלילי, במסגרתו הרשעות קודמות בגין עבירות רכוש סמים ועוד. המשיבה טענה לעילת מעצר של מסוכנות ולכך שלא ניתן ליתן אמון בעורר.

2. בדיון שהתקיים בפני ביה"מ קמא ביום 11.12.24 טען ב"כ העורר, כי מסרטון מצלמת הגוף של השוטר ומהדוחות בתיק לא עולה, כי העורר סירב לבדיקת שתן לאחר שהוסברו לו משמעויות הסירוב כפי שנדרש בחוק. ב"כ העורר הוסיף, כי המסוכנות הנשקפת מהעורר הינה נקודתית בתחום התעבורתי, ואפשר יהיה להפיג אותה בפסילתו עד תום ההליכים ובהצעת חלופת מעצר בית מלא עם תנאים מקבילים. בסיום הדיון ולאחר שביה"מ קמא שקל את טענות הצדדים, קבע ביה"מ קמא כי קיימות ראיות מספיקות לשלב זה, שכן מדוחות הפעולה ומחקירת העורר עולה שהוא סירב לבדיקת שתן לגילוי

סמים. ביה"מ קמא ציין, כי הן מדוח פעולה 111560702 והן מדוח פעולה ואכיפת איסור נהיגה בשכרות (סעיף 9), עולה כי הוסברה לעורר משמעות הסירוב. ביה"מ קמא הוסיף, כי גם בסרטון ממצלמת הגוף של השוטר ניתן לראות שהשוטר הסביר למשיב, כי היה ולא יבצע את הבדיקה לגילוי סמים בשתן, הוא נחשב כמי שנהג תחת השפעת סמים. ביה"מ קמא הוסיף כי טענות ב"כ העורר כאילו אין המדובר בהסבר תקין ע"פ דין, הינן טענות אשר מקומן להתברר במסגרת התיק העיקרי ואולם בשלב זה, קיימות ראיות גולמיות מספיקות המבססות את החשד לנהיגה תחת השפעת סמים מכוח סירוב.

ביה"מ קמא התייחס לנתונים המלמדים על מסוכנותו של העורר ועל קיומה של עילת מעצר והפנה את העורר לקבלת תסקיר מעצר.

בתאריך 30.1.24 ולאחר שהתקבל תסקיר מעצר, אשר לא המליץ על שחרור העורר לחלופה ואף לא בפיקוח אלקטרוני (שכן העריך כי קיימת רמת סיכון גבוהה וכי המפקחים המוצעים יתקשו להוות דמויות שמכותיות המציבות גבול עבור המשיב) ולאחר שהתברר כי אין לעורר מפקחים אחרים להציג בפני בית המשפט, הורה ביה"מ קמא על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המתנהלים כנגדו.

3. הערר שהוגש מתייחס רק לקביעה בדבר קיומן של ראיות לכאורה המבססות חשד לנהיגה תחת השפעת סמים מכוח סירוב. לטענת ב"כ העורר, שגה ביה"מ קמא בקבעו כי קיימות ראיות לכאורה, שכן מחומר החקירה עולה שלא הוסברה לעורר משמעות הסירוב לביצוע הבדיקה. בדיון שהתקיים בפני הבהיר ב"כ העורר, כי כוונתו בטענה להעדר הסבר ראוי הינה שלא הוסבר לעורר, שאם יסרב ייחשב **כשיכור** דווקא וכן לא הוסברה לו **הענישה הצפויה**. ב"כ העורר הפנה לפסיקה לעניין חשיבות ההסבר כאחד מיסודות העבירה והבהיר, כי גם לגישתו השוטר לא היה צריך לנקוב מספרית מה העונש הצפוי, אבל לטענתו עצם משמעות הסירוב לא הוסברה ומאחר שמעבר לסירוב אין אינדיקציה נוספת לכך שהעורר נהג תחת השפעת סמים, שגה ביה"מ קמא בקביעתו כי קיימות ראיות לכאורה.

4. המשיבה טענה כי יש לדחות את הערר, הדגישה כי בדבריה בפני ביה"מ קמא לא התכוונה לכך שאין די בסרטון, אלא לכך שכל טענות העורר נסמכות על הסרטון כאילו בלי סרטונים לא ניתן להצביע על ראיות לכאוריות. לגופם של דברים טענה המשיבה, כי הן מהסרטון והן מהדוחות הקיימים בתיק ומחקירת העורר עולה, כי הוסברה לו משמעות הסירוב. המשיבה הדגישה כי מצלמת הגוף מתחילה לתעד רק בחלוף 30 שניות וטענה, כי די בחומר הקיים בתיק, בצירוף הסרטון המצולם, כדי להקים את התשתית הראייתית הנדרשת.

דין

5. לאחר שעיינתי בחומר המונח בפני ושקלתי את טענות הצדדים, שוכנעתי כי דין הערר להידחות. בהתאם להלכה הפסוקה, בשלב זה, אין צורך בראיות סופיות ומוחלטות, אלא די בראיות לכאורה המקימות פוטנציאל ראייתי להוכחת האשמה. במקרה דנן, עיון בתיק מעלה כי צדק ביה"מ קמא בקביעתו כי: הן מהדוחות הקיימים בתיק והן מהסרטון עולה כי הוסברה לעורר משמעות הסירוב.

בסרטון נשמע השוטר מסביר לעורר כי אם לא יבצע את הבדיקה לגילוי סמים בשתן, הוא יחשב כמי שנהג תחת השפעת סמים: **"אם אתה מסרב נחשב כאילו נהגת תחת השפעת סמים לכל דבר"**. בנוסף, בדוח פעולה 111560702 נרשם במפורש ע"י השוטר, כי "הוסבר לנהג את משמעות הסירוב ונתתי לו 5 דקות לחזור (מילה לא ברורה-ר.א) הנהג המשיך לסרב". גם מדוח פעולה ואכיפת איסור נהיגה בשכרות **עליו חתם העורר עצמו, עולה כי הוסברה למשיב המשמעות של סירוב לבדיקת השכרות** (סעיף 9 לטופס). די בכל אלה כדי להקים את הראיות הגולמיות הנדרשות לפוטנציאל ראייתי המספיק בשלב זה וטענות ב"כ העורר ראוי שייבדקו בשלב הדיון עצמו, עת יוכל ב"כ העורר לחקור את השוטר על ההסבר שנתן (ודוק' לטענת המשיבה הסרטון, גם אם די בו, אינו משקף בהכרח את מלוא הדברים שנאמרו לעורר, שכן אינו מתעד ב30 שניות הראשונות).

6. על מנת שתנוח דעתו של העורר אוסיף, כי לא מצאתי די בשלב זה בטענתו כאילו מאחר שלא נשמעה המילה "שיכור" בהסבר, או מאחר שהשוטר לא ציין את הענישה הצפויה מנהיגה תחת השפעת סמים, יש כדי להביא לקביעה שלא ניתן לעורר הסבר מספיק:

ע"פ סעיף 64ב(2) לפקודה:

"שוטר הדורש מנהוג רכב או מממונה על הרכב לתת לו דגימת נשיפה, דגימת רוק, דגימת שתן או דגימת דם, לפי הוראות סעיף זה, יודיע לו את מטרת נטילת הדגימה, יבקש את הסכמתו, ויסביר לו את המשמעות המשפטית של סירוב לתת דגימה, כאמור בסעיף 64ד".

בהמשך סעיף 64ד(א) קובע:

"סירוב נוהג ברכב, ..., לתת דגימה למעט דגימת רוק, לפי דרישת שוטר כאמור באותו

סעיף, יראו אותו כמי שעבר עבירה לפי סעיף 62(3), ..."

אין חולק כי הפעלת החזקה שבסעיף זה מותנית בהסברי השוטר לנהג באשר למשמעות הסירוב להיבדק.

יחד עם זאת, לא מצאתי כל בסיס לטענה כי יש חובה לעשות שימוש במילה "שיכור" במסגרת ההסבר. אמירה כאילו סירוב לבצע בדיקה לגילוי סמים, תחשב כנהיגה תחת השפעת סמים זהה במהותה להסבר על כי סירוב כאילו נהג שיכור:

בהתאם לסעיף 64ב(א) לפק' התעבורה בהגדרת "שיכור":

"שיכור" - אחד מאלה:

(1) מי ששותה משקה משכר בעת נהיגה או בעת שהוא ממונה על הרכב;

(2) מי שבגופו מצוי סם מסוכן או תוצרי חילוף חומרים של סם מסוכן;

ובהמשך בס"ק (ב): "שוטר רשאי לדרוש מנוהג רכב או מממונה על הרכב, שהיה מעורב בתאונת דרכים או שיש לשוטר חשד סביר כי הוא שיכור, לתת לו דגימת שתן או דגימת דם לשם בדיקה אם מצוי בגופו אלכוהול ובאיזה ריכוז, או אם מצוי בגופו סם מסוכן או תוצרי חילוף חומרים של סם מסוכן...".

הנה כי כן, הגדרת "שיכור" כוללת בחובה גם מי שבגופו מצוי סם מסוכן או תוצרי חילוף חומרים של סם מסוכן. במקרה דנן, העורר התבקש לתת בדיקת שתן לגילוי סמים ולפיכך ההסבר שנשמע בסרטון הינו כי אם יסרב ייחשב הדבר כאילו נהג תחת השפעת סמים. אין צורך בציון המילה "שיכור" דווקא, שכן כאמור בהגדרתה, המילה "שיכור" כוללת גם נהיגה כשבגוף הנהג סם מסוכן או תוצרי חילוף חומרים סם מסוכן והינה עבירה בגדר נהיגה כשיכור.

ודוק, הסיפא של סעיף 64ד(א) המצוטט לעיל קובע, כי מי שסירב לביצוע הבדיקה "יראו אותו כמי שעבר עבירה לפי סעיף 62(3)". - העבירה בסעיף 62(3) היא: "הוא שיכור בהיותו נוהג רכב, או בהיותו ממונה על הרכב, בדרך או במקום ציבורי, לענין זה, "שיכור" ו"ממונה על הרכב" - כהגדרתם בסעיף 64. כאמור, "שיכור" כולל בחובו גם מי שבגופו מצוי סם מסוכן או תוצרי חילוף של סם מסוכן ולכן, לא נפל כל פגם בכך שהשוטר לא ציין את המילה שיכור והאזהרה על פיה הובהר לעורר, כי אם יסרב לבצע את הבדיקה לגילוי סמים, ייחשב כאילו נהג תחת השפעת סמים, זהה במהותה להבהרה על פיה מי שמסרב לבצע בדיקה, נחשב כמי שנהג שיכור.

7. גם בטענה כאילו מאחר שבסרטון לא נשמע הסבר בדבר הענישה הצפויה למי שנוהג תחת השפעת סמים, אין המדובר בהסבר מספיק, לא מצאתי די בשלב זה כדי להביא לקביעה, כי אין תשתית ראיתית לכאורית לכך שהוסברה לעורר משמעות סירובו. בענין זה ראה רע"פ 4699/16 אפריים יגודייב נ' מדינת ישראל:

"כאמור, המבקש העלה את הטענה לפיה ההסבר שניתן לו, לענין המשמעות המשפטית של הסירוב, אינו עומד בדרישות סעיף 64ב(2) לפקודת התעבורה, שזה נוסחו: "שוטר הדורש מנוהג רכב או מממונה על הרכב לתת לו דגימת נשיפה, דגימת שתן או דגימת דם, לפי הוראות סעיף זה, יודיע לו את מטרת נטילת הדגימה, יבקש את הסכמתו, ויסביר לו את המשמעות המשפטית של סירוב לתת דגימה, כאמור בסעיף 64ד". לענין זה אציין, כי ברע"פ 6006/15 משה נ' פרקליטות צבאית - מדינת ישראל [פורסם בנבו] [24.9.2015], נקבע, בנוגע לסעיף 64ב(2), כי "גם אם כל שהוסבר למבקש הוא שעקב סירובו יראו בו כמי שנהג בשכרות, ללא שפירוט בפניו את העונש הקבוע בחוק, הרי שבנסיבות אלה די בכך". דברים דומים נכתבו בהכרעת דינו של בית המשפט לתעבורה, ולא מצאתי כל מקום להתערב בקביעותי לענין זה."

כלומר, ביה"מ העליון כבר הביע דעתו כי גם ללא פירוט הענישה, די בהסבר על פיו ייחשב הנהג כעובר עבירה

של נהיגה בשכרות (ובענייננו: תחת השפעת סמים שדינה כאמור כנהיגה ע"י נהג "שיכור"), כדי למלא אחר דרישת ההסבר הנדרשת להקמת החזקה על פיה סירובו מעיד כי עבר את העבירה.

8. כאמור, מקומן של טענות ב"כ העורר כאילו ההסבר לא הספיק (לרבות תשובתו לשאלתי באולם מדוע לא די באזהרה המתייחסת לנהיגה תחת השפעת סמים, בכך שלא צוינו המילים "סמים קשים"), ייבחנו בוודאי במהלך הדיון בתיק העיקרי. אולם, למעלה מהצורך אוסיף, כי גם אם היה בטענות אלו בסיס כלשהוא להחלשת התשתית הראייתית (ואינני סבורה כך שעה שבנוסף לסרטון כמפורט, העורר עצמו אף הודה כי השלכות סירובו הוסברו לו), עדיין לא היה בכך ממילא כדי להביא לשינוי החלטת ביה"מ קמא. בעניין זה אפנה לכך שכבר נפסק (ראה בש"פ 1597/20 **מדינת ישראל נ' אבו סעב**), כי גם במקרים בהם קיימת חולשה מסוימת בעוצמת הראיות, ניתן להורות על מעצרו של נאשם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, זאת נוכח מידת מסוכנותו כפי שהיא משתקפת מעברו ומן המעשים המיוחסים לו (לדוגמא: בש"פ 5109/15 **ביטון נ' מדינת ישראל**, (פסקה 11 (30.7.2015)); בש"פ 6722/15 **ניג'ם נ' מדינת ישראל**, פסקה 10 (26.10.2015)).

כפי שקבע ביה"מ קמא ועל כך העורר כלל לא ערר, ניתן ללמוד על מסוכנותו הגבוהה של העורר מעברו התעבורתי והפלילי, מהחשד לביצוע העבירה הנוכחית בעת שתלויים ועומדים כנגדו תיקים דומים, וכן מתסקיר המעצר השלילי, אשר העריך רמת סיכון גבוהה להישנות מקרים דומים בעתיד והתנהלות פורצת גבולות. בנסיבות אלו, גם אם הייתה מתקבלת טענת העורר להחלשה מסוימת בתשתית הראייתית הלכאורית (ולא כך היא), לא היה בכך ממילא כדי להביא לשינוי החלטתו של ביה"מ קמא לעניין מעצרו של העורר עד תום ההליכים, בהעדר הצגת חלופת מעצר הולמת.

9. לאור כל האמור אני מורה על דחיית הערר.

תיק החקירה מוחזר לידי ב"כ המשיבה.

החלטה זו מהווה אסמכתא למעצר.

ניתנה היום, י' אדר א' תשפ"ד, 19 פברואר 2024, בנוכחות הצדדים.